

CUPRINS

Introducere	3
Metodologia organizării serbărilor școlare	7
Scenarii pentru serbări școlare	15
<i>Moș Crăciun pleacă la drum, după Vasile Poenaru</i>	16
<i>E vremea colindelor</i>	22
<i>Bună dimineața la Moș Ajun!</i>	33
<i>Și a trecut un an...</i>	46
<i>Azi sărbătorim abecedarul!</i>	56
<i>Așa-i românul!</i>	62
<i>Primăvara a sosit!</i>	81
<i>În lumea poveștilor</i>	86
<i>Serbare de Ziua Europei</i>	90
Cântece	95
Bibliografie	109

INTRODUCERE

Educația estetică și artistică

Dezvoltarea personalității umane nu poate face abstracție de influența cu larg ecou pe care o poate avea fenomenul artistic. Artă, ca unul dintre aspectele privilegiate ale activității umane, este privilegiată și din punct de vedere al ascendentului pe care mijloacele ei specifice le au asupra psihicului omenesc. Nu se exagerează atunci când se afirmă că, în multe împrejurări, influența artei prevalează asupra influenței exercitate de ceilalți factori ai educației, mai proprii și mai comuni.

Ținând seama de acest privilegiu al artei ca factor de educație, se pune problema organizării conștiente și chiar științifice a influențelor ei. Aceasta presupune însă respectarea a cel puțin două condiții de bază: fundamentarea psihopedagogică a procesului de educație artistică și contemporaneizarea acestui proces, aducerea lui în actualitate.

În fundamentarea psihologică a educației artistice trebuie avute în vedere formele specifice pe care le îmbracă limbajul artistic. Familiarizarea copilului cu limbajul sunetelor, al formelor, al culorilor, cu limbajul poetic și literar în general este un proces îndelungat, care se supune unor legi derivate din natura psihică a copilului și chiar legității dezvoltării sale intelectuale și afective.

Nu trebuie neglijat nicio clipă adevărul că, pentru copii și nu numai, arta înseamnă mijloc de exprimare, un mijloc de manifestare și exteriorizare a lumii sale interioare, a tendințelor și aspirațiilor sale, care-și găsesc în artă o traducere mai directă, uneori și mai adecvată decât prin cuvânt.

În felul acesta, activitatea artistică a copilului nu numai că reflectă orizontul psihic propriu acestuia, dar se desfășoară purtând amprenta locului și momentului în care se înserează personalitatea sa. Această determinare se reflectă atât în conținutul activității cât și în mijloacele folosite pentru exprimarea acestui conținut.

Copilul rămâne ceea ce el este prin vârsta sa; i se schimbă însă antenele în raport cu societatea, i se schimbă dominantele activității de cunoaștere și în aceeași măsură, mijloacele de expresie, ecoul acestora în lumea sa interioară și capacitatea de recepție și trăire. În felul acesta, analiza psihologică te aduce în contemporaneitate.

Apropierea copilului de artă reprezintă atât un scop al educației cât și transformarea artei în mijloc de formare și modelare a personalității sale. Pătrunderea și cunoașterea artei (a gusta, a aprecia, a crea) este singura cale de transformare a acestui corolar al activității umane într-o forță capabilă să înaripeze spiritele, să nuanțeze sentimentele, să impulsioneze acțiunile.

Analiza psihologică a modului în care copilul se apropie de artă apare așadar și ca un proces de analiză a măsurii în care arta devine una din cele mai active căi de acces spre psihicul copilului, sporind coeficientul de receptie a influențelor ce se exercită asupra personalității sale.

Examinarea problemei din unghiul de vedere psihopedagogic este de natură să sublinieze nu numai sarcina școlii și a celorlalți factori educativi în această direcție, ci mai ales posibilitățile uriașe de care dispune educația artistică în dezvoltarea proceselor și capacităților psihice ale copiilor și a tuturor laturilor personalității lor dar și în a-l apropia pe om de valorile culturale ale omenirii, de recunoașterea a acestor valori, de implicare activă în creația artistică.

O primă idee este aceea că educația estetică constituie o activitate complexă, sistematică și de durată. Ea angajează deplin personalitatea umană, solicitând sensibilitatea, gândirea, afectivitatea și voința copiilor, realizându-se și manifestându-se pe planuri diferite: în activitatea omului, în ceasurile lui de răgaz, în viața cotidiană; totodată, prin instituțiile de învățământ și variatele forme de activitate artistică, educația estetică cuprinde toate vârstele: copilăria și adolescența, tinerețea și maturitatea.

Din aceste fapte rezultă necesitatea unei activități desfășurate de-a lungul anilor, activitate sistematică și competentă. Competența educatorului înlesnește celor educați dobândirea unor autentice satisfacții estetice, a unui rafinament și a unui gust estetic de factură superioară. Călătoriile în lumea artei nu sunt comparabile, nu trebuie să fie doar plimbări agreabile – odihnitoare, dar fără urmări, fără valoare educativă; contactul cu arta constituie o plăcere, dar una de esență superioară, care se prelungește în viața și activitatea omului.

Educația estetică presupune nu numai formarea capacității de apreciere estetică, a judecății estetice, ci și dezvoltarea capacității de a recepta frumosul, a nevoii de frumos, a deprinderilor de trăire emotivă a valorilor artistice, a capacității de sesizare justă a mesajului unei opere și de participare rațională și afectivă la traducerea lui în viață.

Sensul educației estetice și artistice este acela de a transmite copilului și tânărului alfabetul cu care să poată „citi” orice operă de artă, orice formă a frumosului – limbajul estetic și limbajul artistic. Odată ce acest limbaj va fi bine însușit, iar sensibilitatea va fi redirijată către perceperea frumosului, atunci se poate vorbi de aprecieri, judecăți estetice, se poate vorbi de cultură estetică și cultură generală.

Printre multe alte forme de realizare a educației estetice și artistice, serbările școlare ocupă un loc important, se situează între cele mai complexe și adecvate forme de manifestare a relației dintre copil și artă.

Serbările școlare

Fiecare dintre noi am avut parte, în copilărie, măcar de o apariție pe o scenă, oricât de modestă ar fi fost ea. Fiecare dintre noi, în copilărie, am cântat,

am spus o poezie în cadrul festiv al unei serbări școlare. Păstrăm în amintire aceste momente ca pe ceva ce ne-a marcat sufletul, ceva frumos și emoționant!

„Câți dintre marii artiști, fie ei muzicieni, actori, dansatori nu s-au manifestat pentru prima dată în cadrul modest al unei serbări școlare? Explozii de entuziasm juvenil, torente de suflete revărsate prin glasuri de copii, serbările școlare rămân adânc întipărite în memoria noastră afectivă” (prof. Georgeta Aldea).

Copilăria este acea perioadă în care totul pare posibil, când visezi să realizezi lucruri mărețe, când nimic nu poate sta în calea afirmării, mai ales ca artiști.

Serbarea școlară a fost și este cadrul afirmării talentului, aptitudinilor artistice ale multor personalități culturale dar și cadrul descoperirii acelor laturi ale personalității multor copii care, în mod obișnuit – la lecții sau alte tipuri de activități, rămân ascunse, latente atât pentru părinți cât și pentru educatori.

Menită să aducă frumosul artistic în viața copiilor, serbarea școlară contribuie, prin multiplele sale valențe educative, la educarea estetică a elevilor, la dezvoltarea creativității, a spiritului de colaborare, la dezvoltarea sentimentului de apartenență la o echipă în care fiecare copil este pus în fața îndeplinirii unui rol, la dezvoltarea dragostei față de artă, atât prin contactul cu opera de artă (literară, muzicală, coregrafică, teatrală etc.), cât și prin creații artistice, fie ele ca produse ale artelor, fie prin interpretarea artistică a acestora.

Serbarea școlară se înscrie în rândul activităților extracurriculare celor mai îndrăgite de copii deoarece antrenează în organizarea și desfășurarea ei toți copiii. Noutatea scenariului, cadrul desfășurării, costumele propuse sunt tot atâtea ocazii în care copiii colaborează cu organizatorul dezvoltându-și capacitățile creatoare, interpretative, devenind, din simpli participanți la serbare, organizatori ai acesteia, ceea ce duce implicit la dezvoltarea unor trăsături pozitive de caracter, a unor calități morale cum ar fi tenacitatea și perseverența în munca pentru perfecționarea rezultatelor, îndrăzneala și stăpânirea emoțiilor prin apariția în fața unui public și interpretarea rolului artistic, încrederea în sine prin depășirea timidității și autoconvingerea că se poate mai mult și mai bine, încrederea în ceilalți, spiritul de echipă etc.

Orice activitate extracurriculară devine un moment de destindere în viața de elev a copiilor prin caracterul lor distractiv, festiv, antrenant. Serbarea școlară devine și un moment de evaluare a cunoștințelor dobândite prin lecții, de afirmare a deprinderilor artistice (recitative, teatrale, muzicale – vocale sau instrumentale, coregrafice). Educația muzicală în învățământul preșcolar și școlar nu ar putea avea o mai agreabilă formă de evaluare sau de manifestare a deprinderilor artistice decât serbarea școlară.

Organizate cu diferite ocazii, semestriale, anuale, sau de câte ori se simte nevoia unei destinderi atât a elevilor cât și a educatorilor, serbarea școlară vine să încununeze eforturile celor mici de a deveni mai buni în domeniul literar-muzical-coregrafic. Serbările școlare, cu cadrul lor sărbătoresc, contribuie din plin la dezvoltarea gustului estetic al copiilor, la dezvoltarea unei atitudini

responsabile față de actul artistic. Pentru aceasta, copiii trebuie să fie bine pregătiți, să știe că pot obține succes doar prin muncă multă, tenacitate, voință, ambiția de a se perfecționa pentru a fi la înălțimea așteptărilor și a-i mulțumi pe cei ce au investit încredere în ei. De asemenea, prin organizarea serbărilor, copiii se obișnuiesc cu seriozitatea muncii, își dezvoltă spiritul de inițiativă, atenția, învăț să respecte îndrumările organizatorilor.

În funcție de tematică, programul unei serbări școlare nu trebuie să fie prea încărcat. El trebuie să cuprindă numere artistice diferite, aranjate în așa fel încât să nu plictisească publicul și fără a obosei copiii.

Din program nu poate lipsi muzica. Aici apar cu prioritate formațiile muzicale (soliști, cor, grupuri vocale sau instrumentale). Micii interpreți vin să arate părinților, bunicilor, prietenilor și oricui vine să-i asculte, că pot fi la fel de buni ca și cei mari în a transmite mesajul muzicii auditoriului.

În programul serbărilor școlare este bine să folosim toți copiii chiar dacă unii dintre ei nu au ajuns la performanțe prea mari. Eforturile depuse de copiii cu calități artistice (muzicale, recitative, coregrafice, teatrale) mai slab dezvoltate nu trebuie neglijate. Includerea lor în program este o dovadă de încredere și încurajare. Apariția lor pe scenă, în fața publicului, va fi pentru ei un prilej de mare bucurie și vor căuta să facă față cerințelor la fel ca și ceilalți.

De cei care organizează serbarea depinde atât succesul ei la public cât, mai ales, realizarea unor obiective educative importante pentru personalitatea copiilor.

Numai cu pasiune se pot organiza serbări școlare de un înalt nivel artistic, unde elevii au, pe lângă rolul lor determinat de program, și o ținută artistică de scenă, ceea ce implică o atitudine artistică adecvată, o ținută vestimentară potrivită cu rolul interpretat.

Talentul copiilor și talentul educatorilor își pot da mâna înfăptuind pe nesimțite acel tainic flux emoțional fără de care „niciun joc” nu se poate impune ca act artistic de referință.

„Activitatea bine desfășurată în școală și în afara ei duce la succese, la rezultate care dezvoltă procese afective pozitive, încredere în sine, asigură dezvoltarea impetuoasă a posibilităților de muncă ale elevilor. O asemenea situație produce plăcerea de a învăța, de a munci și risipește ideea, de cele mai multe ori nefondată, că unii elevi sunt incapabili sau inapți într-o direcție sau alta” spune Tiberiu Bogdan în lucrarea sa „Psihologia copilului și psihologia generală”.